

Jaarverslag 1997

Jaarverslag 1997

Commissie van Deskundigen Grondwaterwet

Secretariaat: Griffioenlaan 2
Postbus 20021
3502 LA Utrecht
tel: 030-2858713
fax: 030-2858999
030-2870305

Voorwoord	5
Inleiding	7
- <i>Samenstelling commissie</i>	7
- <i>Verzoeken om onderzoek</i>	7
- <i>Relevante ontwikkelingen</i>	7
- <i>Onderzoeksvragen</i>	9
Verzoeken om onderzoek	11
- <i>Drenthe</i>	11
- <i>Overijssel</i>	11
- <i>Gelderland</i>	14
- <i>Zuid-Holland</i>	15
- <i>Zeeland</i>	15
- <i>Noord-Brabant</i>	16
- <i>Limburg</i>	21

Bijlage:

1. Overzicht van de verzoeken om onderzoek ex. artikel 37

VOORWOORD

Voor u ligt alweer het tweede jaarverslag van de Commissie van Deskundigen Grondwaterwet (CDG).

De commissie heeft in 1997 28 nieuwe verzoeken om onderzoek ter behandeling gekregen. Een groot aantal verzoeken om onderzoek kon worden afgehandeld, waarvan het merendeel binnen een termijn van 6 tot 12 maanden. De commissie heeft de intentie een dergelijke behandelingstermijn zoveel mogelijk na te streven.

Naast het behandelen van verzoeken om onderzoek naar schade aan het gewas of bebouwing, is de commissie in een enkel geval ook advies gevraagd over het inrichten en waarnemen van een grondwatermeetnet en over een verdeling van de jaarlijkse kosten van een wateraanvoerplan.

De commissie is in 1997 tweemaal bijeen geweest. In de vergadering in april stond de bespreking van het jaarverslag over de jaren 1995 en 1996 en enkele schadeadviezen centraal, in de vergadering in oktober was dit het voorlichtingsmateriaal van de commissie en enkele algemene notities met betrekking tot het regelen van schade.

ir. G.A. Oosterbaan, voorzitter.

INLEIDING

- Samenstelling commissie

De samenstelling van de commissie is in 1997 niet gewijzigd. Op 31 december bestaat zij uit:

Voorzitter:	ir. G.A. Oosterbaan	Plv. lid:	ir. C.J. de Lange
Plv. voorzitter:	mr. G.J.M.M. Tax	Plv. lid:	mr. J.J. van Zanten Jut
Lid:	ir. W. Bokhoven	Plv. lid:	ir. J. Kruizinga
Secretaris:	ir. P.J. Kusse		
Plv. secretaris:	ing. G.J. Grotentraast		

- Verzoeken om onderzoek

In bijlage 1 is een overzicht gegeven van de verzoeken om onderzoek die in 1997 in behandeling waren bij de commissie. Hierbij zijn tevens de data van verzending van het verzoek en van het advies, van de eventuele hoorzitting en van verzending van het eindbericht vermeld. De ontvangen nieuwe verzoeken om onderzoek hebben voornamelijk betrekking op gewassen veedrenkschade en op gebouwschade. In enkele gevallen is geadviseerd over het meetprogramma ter vaststelling van te verwachten effecten van een onttrekking en een enkel geval over de verdeling van de jaarlijkse kosten van een wateraanvoerplan, dat mede ten doel had de gevolgen van grondwateronttrekking te beperken.

In 1997 is voor een totaal bedrag van f 262.115,- aan offertes aan provincies uitgebracht. Het hierin vervatte onderzoek door derden belooft een bedrag van f 15.600,- (excl. BTW).

- Relevante ontwikkelingen

Onder het hoofdstuk "Verzoeken om onderzoek" wordt meer in detail op de verzoeken om onderzoek ingegaan. De commissie heeft hier een aantal onderwerpen uitgelicht, die naar haar mening een bredere aandacht verdienen.

Jurisprudentie

In haar vorige jaarverslag heeft de commissie gemeld dat met betrekking tot het project Boxmeer een groot deel van de belanghebbenden zich niet kon vinden in de uitkomsten van het onderzoek van de Commissie Grondwaterwet Waterleidingbedrijven (voorganger van de Technische Commissie Grondwaterbeheer resp. Commissie van Deskundigen Grondwaterwet). Bij de rechtbank hebben zij een verzoek om een voorlopig deskundigen-onderzoek ingediend, dat door de rechtbank toegewezen. De commissie wacht met belangstelling de rapportage van het deskundigen-onderzoek af.

Regeling "in den minne" uit economische overwegingen

Bij het project Losser-vuilstort (04.013) heeft de commissie geconcludeerd dat voor een betere onderbouwing van haar advies meer onderzoek wenselijk zou zijn. De kosten van aanvullend onderzoek wegen echter niet op tegen de vergoeding van de geleden schade (enkele waterputten). Bovendien is de uitkomst van het aanvullend onderzoek onzeker vanwege de

complexiteit van het gebied. De commissie heeft daarom de provincie Overijssel (tevens vergunninghouder) geadviseerd met betrokkenen in dit incidentele geval uit economische overwegingen een regeling in den minne te treffen en de schade aan de waterputten te vergoeden. De provincie Overijssel heeft zich in het advies kunnen vinden. De gevolgde werkwijze geeft de commissie geen aanleiding deze als een algemene gedragslijn te hanteren. De commissie is van mening dat het treffen van een regeling buiten proces uit economische overwegingen per geval beoordeeld moet worden en zeker op voldoende inzicht in de onderhavige problematiek gebaseerd moet zijn. Het treffen van dergelijke regelingen geschiedt nadrukkelijk zonder dat rechten hieraan ontleend kunnen worden in andere gevallen.

Meetnetten

In het project Sas van Gent (09.001) heeft de commissie geadviseerd over het inrichten en waarnemen van een grondwatermeetnet.

Bij het project "OEDI" (oeverfiltraatwinning en diepwinning) van de N.V. Waterleidingbedrijf Midden-Nederland heeft de commissie mondeling geadviseerd inzake het inrichten en waarnemen van een grondwatermeetnet (geen formeel verzoek). Beide meetnetten hebben als doel de nulsituatie vast te leggen. Het vastleggen van de nulsituatie, maar ook het meten van de hydrologische veranderingen daarna, kan met een dergelijk meetnet optimaal plaatsvinden. In het geval dat schade aan gebouwen wordt verwacht, kan het meetnet zich verder uitstrekken tot het vastleggen van de bebouwingssituatie. Een goed doordacht meetnet kan naar de mening van de commissie waardevolle gegevens opleveren voor het op een adequate wijze behandelen van te verwachten verzoeken om onderzoek.

Schadeonderzoek inzake een onttrekking zonder vergunning

Bij het project Lith-Waterschap Maaskant (10.012) is sprake van een uitgevoerde bronbemaaling, waarvoor geen vergunning is verleend in het kader van de Grondwaterwet. GS van Noord-Brabant stellen het op prijs dat de CDG dezelfde uitgangspunten hanteert als de voormalige Technische Commissie Grondwaterbeheer en het verzoek om onderzoek dienaangaande in behandeling neemt. De commissie heeft hieraan gehoor gegeven. De vraag of verzoeken om onderzoek naar schade als gevolg van een onttrekking waarvoor geen vergunning krachtens de Grondwaterwet is verleend ter behandeling aan de commissie wordt gezonden, staat ter beoordeling van Gedeputeerde Staten van de betreffende provincie. Voor de commissie vormt het al dan niet aanwezig zijn van een vergunning geen beletsel voor het uitbrengen van een advies.

Vergoedingsnorm voor extra kosten van beregening

Naar aanleiding van het uitbrengen van een advies inzake het TCGB-project Bergen op Zoom/Huybergen/Ossendrecht heeft de Technische Commissie Grondwaterbeheer bedenkingen van land- en tuinbouwers ontvangen ten aanzien van de vergoedingsnorm voor de extra kosten van beregening ter ondervanging van de gewasschade. De bedenkingen zijn voor deze commissie (TCGB) aanleiding de vergoedingsnorm aan een kritische beschouwing te onderwerpen. Indien deze beschouwing leidt tot een aanpassing van de vergoedingsnorm, danwel tot het hanteren van verschillende vergoedingsnormen (afhankelijk van de bedrijfsvoering) zal dit door de CDG worden overgenomen.

Grensoverschrijdend schadeonderzoek

Bij het project Luyksgestel-WOB/Lommel (10.016) is sprake van grensoverschrijdende gevolgen. Terzake is een beschikking van het Comité van Ministers van de BENELUX Economische Unie van 17 oktober 1983 van toepassing. Volgens artikel 3 zouden belanghebbenden in Luyksgestel hun verzoek rechtstreeks moeten richten aan een hiertoe ingestelde permanente Gemengde Schadecommissie. Deze commissie is echter nooit ingesteld. In december

1997 verzochten GS de commissie een verzoek te richten aan de Minister van Verkeer en Waterstaat tot het alsnog instellen van genoemde schadecommissie.

Regeling voor verdeling kosten wateraanvoer ter compensatie van grondwateronttrekking

In de vergunning, die is verleend aan de N.V. Waterleidingmaatschappij West-Brabant voor het pompstation Helmond, is door Gedeputeerde Staten voorgeschreven, dat er een regeling opgesteld dient te worden voor een verdeling van de kosten voor de aanvoer van Maaswater ter compensatie van de effecten van de grondwaterwinning. Naar aanleiding hiervan verzochten GS aan de commissie om een voorstel voor een regeling van de kosten te ontwerpen. De commissie heeft een kostenregeling opgesteld, waarmee partijen akkoord zijn gegaan.

- Onderzoeksvragen

In haar vorig jaarverslag heeft de commissie een tweetal onderzoeksproblemen geponoerd. Het eerste probleem betreft het verschil tussen de met een model berekende verlaging van de grondwaterstand door een grondwateronttrekking en de verlaging van de grondwaterstand die kan worden afgeleid uit het verschil tussen gekarteerde vroegere en huidige waterhuishoudkundige situatie, waarbij rekening wordt gehouden met het gegeven dat de huidige waterhuishoudkundige situatie door diverse invloeden op de grondwaterstand tot stand kan zijn gekomen.

Het tweede probleem betreft het feit dat in gebieden waar geen aanwijsbare grondwateronttrekkingen of ingrepen in de waterhuishouding hebben plaatsgevonden de grondwaterstand toch vrij algemeen is verlaagd met ca. 20 cm. Algemeen wordt verondersteld dat deze verlaging, die men aanduidt met de term *achtergrondverdroging*, veroorzaakt wordt door cumulatie van effecten van een groot aantal ingrepen, die afzonderlijk geen meetbare verlagingen veroorzaken.

De problematiek is in het kader van de doelsubsidie aan de orde gesteld in de vergaderingen van het Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen TNO (NITG-TNO). In overleg met het Staring Centrum werkt men aan een projectplan en inpassing in de programmeringsgelden. Daarnaast wordt gedacht aan een concreet project van de commissie waar zich dergelijke problemen voordoen en waar met enige aanvullende gelden extra onderzoek is te verwezenlijken. De commissie beschikt zelf niet over onderzoeksgelden, anders dan voor het behandelen van verzoeken om onderzoek naar de gevolgen van grondwateronttrekking.

De huidige inzichten inzake het waterbeleid zijn erop gericht de voor de natuur te droge situaties te veranderen in (duidelijk) minder droge situaties. Voor de landbouwgronden kan dit tot minder gunstige situaties leiden (natschade door te hoge grondwaterstanden). De behoefte is sterk groeiende om te komen tot een zodanig 'actief' peilbeheer waar enerzijds de natuur mee gediend is, en anderzijds de natschade zoveel mogelijk wordt beperkt. Een 'actief' peilbeheer kan pas worden gevoerd als er een goed inzicht bestaat in de omvang van de natschade, die kan optreden bij een verhoging van de grondwaterstand. In tegenstelling tot de opbrengstdepressies door verdroging ligt aan de opbrengstdepressies door vernatting geen wetenschappelijke onderbouwing ten grondslag. Een beter onderbouwde methodiek zal de berekening van de natschade meer fundament geven, en het voeren van een 'actief' peilbeheer mogelijk maken. Het zal er ook toe leiden dat de commissie de onderbouwing van haar adviezen terzake van het berekenen van opbrengstverandering kan versterken. Dit is te meer van belang, omdat door drinkwatermaatschappijen in toenemende mate gebruik wordt gemaakt van infiltratie waarbij natschade kan optreden. De commissie heeft in een brief aan de Dienst Landelijk Gebied, afd. Innovatie en Kennismanagement de verwachting uitgesproken dat de dienst capaciteit voor deze onderzoeksvraag inruimt.

VERZOEKEN OM ONDERZOEK

De in behandeling zijnde verzoeken om onderzoek komen hierna aan de orde. Van de Colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Groningen, Utrecht, Noord-Holland en Flevoland heeft de commissie geen verzoeken om onderzoek ter behandeling ontvangen.

DRENTHE

BEILEN (03.002)

Gedeputeerde Staten (GS) van Drenthe hebben in september 1997 de commissie gevraagd een eindadvies op te stellen met betrekking tot verzoeken van een aantal landbouwers om onderzoek naar schade aan het gewas. De schade zou een gevolg zijn van de grondwateronttrekking te Beilen door de N.V. Waterleidingmaatschappij "Drenthe" en door de zuivelfabriek van de DOMO. In opdracht van GS is door IWACO, Adviesbureau voor water en milieu, reeds onderzoek verricht. Deze opdracht is door GS verleend, omdat de instelling van de commissie nog niet gerealiseerd was.

In oktober 1997 zijn de resultaten van dit onderzoek besproken met GS en IWACO. Hierin werd geconcludeerd dat nog aanvullende gegevens vereist zijn om de schade als gevolg van de grondwateronttrekkingen te kunnen berekenen. GS heeft hiertoe aan IWACO een vervolgoopdracht gegeven voor aanvullend onderzoek. De resultaten van dit aanvullend onderzoek zijn in 1997 nog niet beschikbaar gekomen.

ANNEN (03.003)

In december 1997 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Volgens het verzoek wordt gewasschade ondervonden van de grondwateronttrekking te Annen door de NV Waterleidingmaatschappij "Drenthe" (WMD). Belanghebbende kan zich niet vinden in een voorstel van de WMD tot vergoeding van geleden schade op zijn tuinbouwpercelen. De belanghebbende is van mening dat de voorgestelde vergoeding op basis van extra kosten van beregening te laag is. Voorts is belanghebbende van mening dat op percelen waar niet beregend kan worden, voor de vergoeding uitgegaan moet worden van de ondervonden opbrengstderving. De commissie heeft zich reeds georiënteerd in deze zaak.

OVERIJSEL

TUBBERGEN-MANDER (04.004)

Naar aanleiding van het verzoek van de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) en de voormalige Gewestelijke Raad voor Overijssel van het Landbouwschap om de schadeberekening over de periode vanaf 1989 aan te passen in verband met de grotere onttrekking op de winplaats te Manderveen / Manderheide en de winplaats te Vasse, heeft de commissie op 18 juni 1997 advies uitgebracht aan partijen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de beschrijving bij het project **TUBBERGEN-VASSE** (04.005).

Het onderzoek voor wat betreft de vaststelling van de toekomstige schade als gevolg van de voorgenomen vergroting van de onttrekking te Manderveen / Manderheide en het beëindigen van de onttrekking te Vasse is in 1997 afgerond. De bevindingen zijn weergegeven in het rapport "Schade-onderzoek grondwateronttrekking Tubbergen (Mander)". Op basis van de resultaten van het onderzoek dat door adviesbureau TAUW in opdracht van de commissie is ver-

richt, zijn de te verwachten toekomstige opbrengstveranderingen vastgesteld. Op 28 augustus 1997 is aan 124 grondgebruikers en aan de WMO advies uitgebracht over de regeling van de toekomstige schade. Op 6 oktober en 5 november is aan belanghebbenden een mondelinge toelichting gegeven op het verrichte onderzoek en het advies van de commissie.

Tegen het advies zijn door een groot aantal landbouwers, zowel gezamenlijk als individueel, schriftelijk bedenkingen ingebracht. De bedenkingen zijn van administratieve (grondgebruik) en van technisch-inhoudelijke aard. Tevens is verzocht om een hoorzitting teneinde de bedenkingen mondeling te kunnen toelichten.

Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat bij het toekomstige onttrekkingsregime het invloedsgebied in westelijke richting groter is dan bij de bestaande schaderegeling. Dit was voor landbouwers in dit gebied aanleiding ook een verzoek bij GS in te dienen. Daarnaast is door een aantal landbouwers binnen het oorspronkelijke invloedsgebied alsnog verzocht om een onderzoek door de commissie. Bij brieven van 22 oktober en 10 december 1997 heeft de commissie deze verzoeken van GS ontvangen. Uit praktische overwegingen is besloten de behandeling van deze nieuwe verzoeken in te passen in de procedure van de eerdere verzoeken.

TUBBERGEN-VASSE (04.005)

Naar aanleiding van een verzoek van de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) en de voormalige Gewestelijke Raad voor Overijssel van het Landbouwschap om de schadeberekening over de periode vanaf 1989 aan te passen in verband met de grotere onttrekking op de winplaats te Manderveen / Manderheide en de winplaats te Vasse, heeft de commissie op 18 juni 1997 advies uitgebracht aan partijen.

De invloedsgebieden van de winplaatsen overlappen elkaar in belangrijke mate. Doordat de onttrekking op de winplaats Manderveen / Manderheide aanzienlijk groter is dan op de winplaats Vasserheide en bovendien de variatie in onttrekkingsgrootte op beide winplaatsen onderling verschilde, is bij de berekening van de extra schade rekening gehouden met de ligging van de bedrijven ten opzichte van de winlocaties. Tegen de adviezen van de commissie zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

GOOR (04.006)

De Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) en de voormalige Gewestelijke Raad voor Overijssel van het Landbouwschap hebben verzocht om een berekening van de extra schade over de periode 1985 t/m 1995, en om een herziening van de regeling voor toekomstige jaren. De werkelijke onttrekking door de WMO is groter geweest dan voorzien in de bestaande schaderegelingsovereenkomst. De herziening van de schaderegeling voor toekomstige jaren wordt uitgevoerd in samenhang met die voor de grondwateronttrekking te Markelo. Zie voor vervolg hierover bij het project **MARKELO/GOOR (04.014)**.

Op 17 april 1997 heeft de commissie aan de WMO en een drietal belanghebbenden advies uitgebracht. In het advies heeft de commissie geconcludeerd dat de drie belanghebbenden nog recht hebben op een aanvullende vergoeding van de schade aan het gewas. Tegen het advies zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek voor wat betreft de schade in de periode 1985 t/m 1995 is hiermee beëindigd.

OMMEN-ARCHEMERBERG (04.007)

Op 25 juli 1997 bracht de commissie aan 217 landbouwers en aan de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) advies uit over een herziening van de schaderegeling voor 1995 en volgende jaren met betrekking tot de winplaats op de Archemerberg. Deze herziening

vind plaats op verzoek van de WMO en de voormalige Gewestelijk Raad voor Overijssel van het Landbouwschap in verband met gewijzigde inzichten omtrent de effecten van de onttrekking op de grondwaterstand. Door twee belanghebbenden zijn schriftelijk bedenkingen tegen het advies van de commissie ingebracht. De bedenkingen betroffen correcties op het grondgebruik en de grootte van de verlaging van de grondwaterstand als gevolg van de winning. Alleen de bedenkingen inzake het grondgebruik gaven de commissie aanleiding het advies te herzien. Bij brief van 20 oktober 1997 heeft de commissie partijen hiervan in kennis gesteld. De taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

WIJERDEN-HOOGHE HEXEL (04.008)

Naar aanleiding van een verzoek om onderzoek van de Waterleiding Maatschappij Overijssel NV (WMO) en de voormalige Gewestelijke Raad voor Overijssel van het Landbouwschap heeft de commissie op 28 april 1997 aan de WMO advies uitgebracht. In het verleden is de grondwateronttrekking te Hooge Hexel groter geweest dan waarop de uitgekeerde schadevergoedingen zijn gebaseerd. In het advies heeft de commissie geconcludeerd dat de belanghebbenden nog recht hebben op een aanvullende vergoeding van de schade aan het gewas. De WMO heeft de aanvullende vergoedingen aan de belanghebbenden voorgelegd. Hiertegen zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

LOSSER-OVERDINKEL (04.010)

In juli 1996 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Overijssel. Het verzoek heeft betrekking op gewasschade als gevolg van een nabijgelegen grondwateronttrekking van een collega-landbouwer ten behoeve van berekening van zijn percelen. Op 10 maart 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Uit peilbuisgegevens van het waterschap Regge en Dinkel blijkt dat de grondwateronttrekking een maximale invloedsstraal van 400 meter heeft. Het perceel valt binnen het invloedsgebied. De schade over 1995 en 1996 is vastgesteld. Ten aanzien van de toekomstige schade heeft de commissie 3 mogelijkheden voorgesteld: jaarlijks vergoeden, afkopen of ondervangen van de schade. De bedenkingen van de schade-lijdende partij (over de hoogte van de vergoeding en onttrekkingshoeveelheid) waren voor de commissie geen aanleiding het advies te wijzigen. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

LOSSER-VUILSTORT (04.013)

In augustus 1996 heeft de commissie een aantal verzoeken om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Overijssel. Deze verzoeken hebben betrekking op gewasschade en het droogvallen van (veedrenk)putten als gevolg van een grondwateronttrekking door de provincie Overijssel ten behoeve van de hydrologische isolering van een voormalige stortplaats aan de Postweg te Losser. Ingenieursbureau TEBODIN heeft in het kader van de vergunningverlening onderzoek uitgevoerd naar de eventuele gevolgen van de grondwateronttrekking. Daarnaast heeft de commissie een peilbuisanalyse uitgevoerd. Op basis van het uitgevoerde onderzoek heeft de commissie geconcludeerd dat de grondwaterstand in de nabije omgeving van de vuilstort circa 50 cm verlaagd is als gevolg van de onttrekking. Omdat de grondwaterstand van nature diep zit heeft deze geen effect op de gewasgroei. Wel kunnen waterputten droogvallen of minder goed gaan functioneren. Om de grenzen van het invloedsgebied (en daarmee de grenzen van het schadegebied) nauwkeuriger vast te stellen is meer onderzoek noodzakelijk. Aangezien de kosten van aanvullend onderzoek niet opwegen tegen de vergoeding van de geclaimde schade, en de uitkomst van aanvullend onderzoek onzeker is vanwege de complexiteit van het gebied heeft de commissie op 14 mei 1997 de provincie geadviseerd met betrokkenen in dit incidentele geval uit economische overwegingen een regeling in den minne te treffen en de schade aan de waterputten te vergoeden. De betrokken partijen heb-

ben geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

MARKELO/GOOR (04.014)

In augustus 1996 heeft de commissie van Gedeputeerde Staten van Overijssel een verzoek ontvangen van de Waterleiding Maatschappij Overijssel NV (WMO) en de voormalige Gewestelijke Raad voor Overijssel van het Landbouwschap. Het verzoek betreft een algehele herziening van de schaderegeling te Markelo en te Goor. Op 2 december 1996 heeft de commissie aan IWACO B.V. te Groningen opdracht verleend voor het verrichten van een hydrologisch onderzoek, en aan het Staring Centrum (SC) voor het uitvoeren van een bodemkundig-hydrologisch onderzoek. Op 11 juni 1997 heeft IWACO de resultaten van het hydrologisch onderzoek opgeleverd. De resultaten gaven de commissie aanleiding het onderzoeksgebied voor het uitvoeren van het bodemkundig-hydrologisch onderzoek door het SC aan te passen. Het onderzoeksgebied is noordelijker komen te liggen dan het opgegeven onderzoeksgebied, dat gebaseerd was op het huidige invloedsgebied. Medio 1997 is door het SC met het onderzoek begonnen. In 1997 zijn nog geen resultaten bekend.

HARDENBERG (04.015)

In februari 1997 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Overijssel. Volgens het verzoek wordt schade aan het gewas ondervonden door de grondwateronttrekking te Brucht van de Waterleiding Maatschappij Overijssel N.V. (WMO) en van de grondwateronttrekking op het industrieterrein te Hardenberg van Wavin Nederland BV. Op 22 juli 1997 heeft de commissie advies uitgebracht aan partijen. In het advies is de commissie uitgegaan van de uitgangspunten van de bestaande schaderegeling tussen partijen. Voor belanghebbende is er grond voor het instellen van een vordering op de WMO en op Wavin Nederland BV. Door Wavin Nederland BV zijn bedenkingen tegen het advies ingebracht. Wavin voert aan dat:

- a. een neerwaartse correctie van het schadebedrag met 15% dient plaats te vinden, vanwege geschilpunten van technische aard (volgens schikking overeengekomen);
- b. een correctie dient plaats te vinden voor de werkelijke netto-onttrekking in het betreffende jaar (er vindt retourbemaling plaats).

De commissie heeft in de bedenkingen aanleiding gezien het advies aan te passen. Op 30 september 1997 heeft de commissie aan betrokkene en Wavin een nader advies uitgebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

GELDERLAND

ARNHEM (05.001)

In augustus 1997 ontving de commissie van Gedeputeerde Staten van Gelderland een verzoek om onderzoek naar de schade aan een woning aan de Bouriciusstraat te Arnhem. De schade wordt door de eigenaar in verband gebracht met de grondwateronttrekking welke in opdracht van de gemeente Arnhem in de periode 1994 tot 1996 heeft plaatsgevonden op het voormalige bedrijfsterrein van Neproma aan de Amsterdamseweg te Arnhem. Op 28 oktober 1997 heeft de commissie hierover advies uitgebracht aan partijen. Op grond van een analyse van de grondwaterstanden komt de commissie tot de conclusie dat de onttrekking in de nabijheid van de woning een aanzienlijke verlaging van de grondwaterstand heeft veroorzaakt. De uitgevoerde hoogtemetingen geven echter aan dat ter plaatse van de woning geen zetting is opgetreden. Op grond hiervan heeft de commissie geconcludeerd dat er geen sprake is van een causaal verband tussen de onttrekking op het voormalige Neproma terrein en de scheurvorming aan de woning. Tegen dit advies zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

ZUID-HOLLAND

VIANEN-TOTAL (08.002)

In oktober 1996 heeft de commissie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een verzoek om onderzoek ontvangen met betrekking tot schade aan een woning te Vianen. De schade zou een gevolg zijn van een in opdracht van TOTAL Nederland NV uitgevoerde grondwateronttrekking ten behoeve van een grond(water)sanering ter plaatse van het TOTAL-tankstation aan de Prins Bernhardstraat te Vianen. De commissie heeft op 14 mei 1997 advies uitgebracht aan partijen. Voor haar onderzoek heeft de commissie een korte pompproef laten uitvoeren door Eerland Milieutechniek Nederland bv. (december 1996), en heeft zij een bouwkundige expert-onderzoek laten uitvoeren door TauwMabeg (februari 1997). Op grond van het verrichte onderzoek komt de commissie tot de conclusie dat de in de saneringsperiode opgetreden grondwaterstandsverlagingen voor een belangrijk deel hebben bijgedragen aan de schade aan de woning van belanghebbende. Aangezien een deel van de schade reeds aanwezig was vóór de grondwateronttrekking van TOTAL Nederland NV kan de geconstateerde schade aan de woning niet volledig als een gevolg van de grond(water)sanering worden aangemerkt. Het aandeel in de totale schade ten gevolge van de onttrekking door TOTAL Nederland NV wordt door de commissie op 75% gesteld. Volgens de commissie bestaat er derhalve grond voor de belanghebbende om een vordering in te stellen op TOTAL Nederland NV tot vergoeding van 75% van de kosten voor herstel van de opgetreden schade. Er zijn geen bedenkingen tegen het advies ingebracht. De taak van de commissie inzake dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

RIDDERKERK (08.003)

In maart 1996 ontving de commissie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland een verzoek om onderzoek met betrekking tot schade aan een woonhuis te Ridderkerk. De schade zou een gevolg zijn van de uitbreiding en verplaatsing van de grondwaterwinning in de Crezéepolder door de NV Watermaatschappij Zuid-Holland Oost. Volgens het verzoek is de schade sinds de zomer van 1995 ernstig toegenomen. Op 23 juni 1997 heeft de commissie aan Fugro Ingenieursbureau BV opdracht verleend tot het uitvoeren van een expertise en schadebeoordeling van de woning. Op 17 november 1997 heeft Fugro gerapporteerd.

ZEELAND

SAS VAN GENT (09.001)

In mei 1997 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten (GS) van Zeeland. Het verzoek heeft betrekking op de Axelse Vlakte in de gemeente Sas van Gent. Het Havenschap Terneuzen heeft een ontgrondingsvergunning aangevraagd voor het graven van een nieuwe insteekhaven, en voor het verlagen van het maaiveld in het industriegebied Axelse Vlakte II. Naar verwachting heeft de aanleg van de haven vernatting en verzilting van een aantal landbouwpercelen tot gevolg. GS van Zeeland zijn voornemens de gevraagde vergunning te verlenen onder voorwaarde dat, ter beperking en bepaling van de schade op de percelen, maatregelen zullen worden genomen en een meetstelsel middels peilbuizen zal worden geïnstalleerd. GS van Zeeland vragen de commissie om advies met betrekking tot het installeren en waarnemen van een peilbuizenmeetnet en het voorschrijven van eventuele aanvullende maatregelen. Op 20 augustus 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Bij het opstellen van het advies is gebruik gemaakt van de door GS toegestuurde gegevens. De commissie heeft geadviseerd tot het inrichten van een meetnet met 16 peilbuis-lokaties en tot de aanleg van kwel sloten om de zoute kwel af te vangen. Er zijn geen vragen of opmerkingen over dit advies ontvangen. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

HULST-ST.JANSTEEN (09.002)

Namens een grondgebruiker in de omgeving van de waterwinplaats te St. Jansteen van de Delta Nutsbedrijven ontving de commissie een verzoek haar invloed aan te wenden om de totstandkoming van een regeling ter vergoeding van schade als gevolg van opgelegde gebruiksbeperkingen te bespoedigen. Aan belanghebbende is bericht dat schade door opgelegde beperkingen in het kader van de grondwaterbescherming niet tot het taakveld van de commissie behoort en dat de commissie op grond hiervan het verzoek niet in behandeling kan nemen.

NOORD-BRABANT

LIESHOUT-BAVARIA (10.008)

Naar aanleiding van ingediende verzoeken om onderzoek naar gewasschade in de omgeving van de grondwateronttrekking door Bavaria B.V. te Lieshout bracht de commissie in 1996 aan een groot aantal landbouwers en aan Bavaria B.V. advies uit over vergoeding van de schade. Zoals reeds vermeld in het jaarverslag van de commissie over 1996, zijn door beide partijen schriftelijke bedenkingen tegen het advies van de commissie ingebracht. De bedenkingen zijn op een hoorzitting mondeling toegelicht. In januari 1997 berichtte de commissie aan partijen dat de ingebrachte bedenkingen en de mondelinge toelichting hierop haar geen aanleiding hebben gegeven het advies te herzien. In nader overleg hebben partijen vervolgens overeenstemming bereikt over een regeling ter vergoeding van de schade op basis van het advies van de commissie. De taak van de commissie ten aanzien van deze verzoeken is hiermee beëindigd.

In januari en maart 1997 ontving de commissie van Gedeputeerde Staten van 22 landbouwers verzoeken om onderzoek naar schade. Op basis van dezelfde uitgangspunten en gegevens die ten grondslag hebben gelegen aan de in 1996 uitgebrachte adviezen, heeft de commissie in juni 1997 over deze nieuwe verzoeken advies uitgebracht aan partijen. Tegen de adviezen van de commissie zijn geen bedenkingen ingebracht. Ook ten aanzien van deze verzoeken om onderzoek is de taak van de commissie beëindigd.

In oktober 1997 zonden Gedeputeerde Staten aan de commissie een verzoek om onderzoek van de eigenaar van een perceel bosgrond, met een daarin gelegen ven. Volgens dit verzoek ondervindt de eigenaar schade aan het ven door verdroging. De oorzaak hiervan zou zijn gelegen in de extreem lage grondwaterstand als gevolg van de onttrekking door Bavaria B.V. Op 16 december 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Hierin is geconcludeerd dat de waterstand in het ven niet in verbinding staat met de grondwaterstand ter plaatse en daarom geen relatie heeft met de onttrekking door Bavaria B.V.

In november en december 1997 ontving de commissie van Gedeputeerde Staten 3 nieuwe verzoeken om onderzoek naar gewasschade. De commissie heeft deze verzoeken in behandeling genomen.

RIJSBERGEN (10.009)

In de periode maart tot en met oktober 1996 heeft de commissie van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant 21 verzoeken om onderzoek ontvangen. Volgens de verzoeken wordt schade ondervonden door scheurvorming in gebouwen. Deze schade zou een gevolg zijn van de grondwateronttrekking aan de St. Bavostraat te Rijsbergen. De grondwateronttrekking (bemaling) vindt plaats in het kader van een grond- en grondwatersanering ter plaatse van de voormalige locatie van Brabant Chemie BV. De provincie Noord-Brabant is vergunninghouder geworden na overdracht van de lokatie.

In juli 1996 is door de commissie opdracht verleend aan ingenieursbureau DHV de metingen met betrekking tot de onttrokken hoeveelheden, grondwaterstanden en hoogtemetingen te verwerken en deze te interpreteren. Eind januari 1997 heeft DHV de resultaten opgeleverd in een aantal rapporten. Op basis van de resultaten is door de commissie op 26 mei 1997 advies uitgebracht. In het advies komt de commissie tot de conclusie dat op slechts 3 locaties de bebouwing, of een deel daarvan, een zakking heeft ondergaan van enkele mm's. Deze zakking heeft mogelijk schade veroorzaakt. Een tweede (fotografische) opname van de bebouwing zal moeten aantonen of er sprake is van een toename van de reeds aanwezige (ernstige) scheurvorming. Als sprake is van een toename, dan stelt de commissie voor deze toename te laten taxeren. Het advies van de taxateurs is bindend. Door het merendeel van de belanghebbenden zijn bedenkingen tegen het advies ingebracht, waarvan een groot deel gelijklopend is. De kern van de bedenkingen betreft de mening van belanghebbenden dat vanwege de grote mate van onzorgvuldigheid in de meetgegevens geen conclusie getrokken kan en mag worden over (het ontbreken van) een causaal verband tussen de grondwateronttrekking en de schade. De commissie heeft in dit verband opgemerkt dat een beter meetprogramma de interpretatie van de meetgegevens zeker ten goede had kunnen komen. De commissie deelt echter niet de mening dat zij op basis van de beschikbare gegevens geen conclusies had mogen trekken en geen advies had mogen geven. In één geval heeft de commissie aanleiding gezien haar advies te wijzigen. De commissie kan bij nadere overweging niet uit sluiten dat de bebouwing van betrokkene een zakking heeft ondergaan met mogelijk schade als gevolg.

De taak van de commissie inzake deze verzoeken om onderzoek is beëindigd.

LITH-WOB (10.010)

In januari 1997 zonden Gedeputeerde Staten aan de commissie een verzoek om onderzoek naar schade aan bedrijfsgebouwen en woonhuis gelegen aan de Burgemeester Smitsweg te Maren-Kessel. De schade bestaat uit ernstige scheurvorming en verzakking van met name de bedrijfsgebouwen. De schade wordt door de eigenaar toegeschreven aan de grondwateronttrekking te Lith van de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost Brabant (WOB). Op 22 juli 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. De commissie tot de conclusie dat er geen sprake is van een causaal verband tussen de schade en de grondwateronttrekking te Lith. Tegen het advies zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is daarmee beëindigd.

De sportvereniging Maaskantse Boys richtte zich in maart 1997 tot het College van Gedeputeerde Staten (GS) in verband met schade aan het clubgebouw op het sportpark "De Liesdaal" te Maren-Kessel. De schade, bestaande uit scheuren in muren en verzakken van de vloer, is volgens de brief ongeveer een jaar geleden gesignaleerd, en wordt toegeschreven aan de grondwateronttrekking te Lith van de WOB. Op 6 augustus 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Gelet op het verloop van de grondwaterstand, de resultaten van de uitgevoerde zettingsberekeningen en het feit dat de netto onttrekking door het pompstation Lith sinds 1991 sterk is verminderd komt de commissie tot de conclusie dat er geen sprake is van een causaal verband tussen de schade aan het clubgebouw en de grondwateronttrekking. Tegen het advies zijn door de sportvereniging Maaskantse Boys bedenkingen ingebracht. Toegezegd werd de bedenkingen nader te onderbouwen. In 1997 is deze nadere onderbouwing nog niet ontvangen.

In augustus 1997 kreeg de commissie een nieuw verzoek om onderzoek naar schade aan een woonhuis toegezonden. Op 1 oktober 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Uit het verrichte onderzoek blijkt dat de invloed van de grondwateronttrekking van de WOB ter plaatse van de woning te verwaarlozen gering is. Op grond hiervan komt de commissie tot de conclusie dat de schade aan de woning geen gevolg is van deze grondwateronttrekking. Te-

gen het advies zijn geen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie ten aanzien van dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

LITH-WATERSCHAP MAASKANT (10.012)

In oktober 1996 is door de eigenaars van een woning te Maren-Kessel een verzoek om onderzoek ingediend in verband met zettingsschade. De schade wordt door de belanghebbenden toegeschreven aan de grondwateronttrekking van de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB) op de winplaats Lith en aan een in opdracht van het Waterschap De Maaskant uitgevoerde bronbemaling ten behoeve van de bouw van een rioolgemaal. Omdat voor de laatstgenoemde onttrekking geen vergunning is verleend in het kader van de Grondwaterwet hebben GS de commissie bericht eraan te hechten dat de commissie dezelfde uitgangspunten hanteert als de voormalige Technische Commissie Grondwaterbeheer. Het onderzoek van de commissie dient zich ook te richten op onttrekkingen van grondwater als daar geen vergunning voor is verleend. Op 19 augustus 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Uit het onderzoek blijkt dat de grondwateronttrekking door de WOB een te verwaarlozen invloed heeft op de grondwaterstand ter plaatse van de woning. Voor het vaststellen van de effecten op de grondwaterstand van de in 1992 in opdracht van het waterschap uitgevoerde bronbemaling zijn nauwelijks of geen hydrologische gegevens (meer) beschikbaar. De waarnemingen in een op gelijke afstand van de bemaling gelegen peilbuis laten zien dat er geen sprake is van een (duidelijke) verlaging van de grondwaterstand ten tijde van de bemaling. Uit beschikbare deformatiemetingen blijkt dat bij woningen die dicht bij de plaats van de bemaling zijn gelegen, er tijdens de bemaling weinig of geen zakkingen zijn opgetreden. Op grond van voornoemde gegevens concludeert de commissie dat er evenmin sprake is van een causaal verband tussen de uitgevoerde bronbemaling en de schade. Tegen dit advies zijn door geen der partijen bedenkingen ingebracht. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek om onderzoek is hiermee beëindigd.

ASTEN-GOOSSENS BV (10.013)

Begin maart 1997 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Volgens het verzoek wordt schade aan het gewas ondervonden als gevolg van de grondwateronttrekking te Asten door Goossens BV. Medio maart 1997 is hieraan nog één verzoek toegevoegd. Het betreft een tweede groep van 8 landbouwers. Ten aanzien van een eerste groep landbouwers is met Goossens BV een regeling van de schade aan het gewas tot stand gekomen, nadat de Technische Commissie Grondwaterbeheer advies heeft uitgebracht. De uitgangspunten van de schaderegeling zijn ook van toepassing op een regeling met de tweede groep landbouwers. Op 10 oktober 1997 heeft de commissie advies uitgebracht. Ten aanzien van 6 landbouwers heeft de commissie geconcludeerd dat er sprake is van schade aan het gewas. Van partijen zijn geen bedenkingen tegen het advies ontvangen. De taak van de commissie met betrekking tot deze tweede groep landbouwers is beëindigd.

HELMOND (10.014)

Bij de in 1982 en 1989 aan de gemeente Helmond verleende vergunningen tot het onttrekken van grondwater door het pompstation aan de Bakelsedijk te Helmond is door Gedeputeerde Staten voorgeschreven een regeling op te stellen voor een verdeling van de kosten voor de aanvoer van Maaswater ter compensatie van de effecten van de grondwaterwinning. In 1989 is de exploitatie van de grondwaterwinning overgedragen aan de N.V. Waterleidingmaatschappij Oost-Brabant (WOB). Om uitvoering te geven aan de vergunningsvoorschriften en de naar aanleiding hiervan gemaakte afspraken, verzochten GS aan de commissie om een voorstel voor een regeling van de kosten te ontwerpen. De op te stellen regeling geldt voor de periode vanaf 1982 en voor de toekomstige situatie. Nadat in overleg met het Waterschap De Aa en de WOB een aantal uitgangspunten voor de op te stellen kostenregeling is geformu-

leerd, heeft de commissie op 1 december 1997 een regelingsvoorstel aan de WOB en het waterschap De Aa toegezonden. In het regelingsvoorstel wordt onderscheid gemaakt tussen de kosten van wateraanvoer ter compensatie van de regionale effecten van de diepe winning en de kosten ter compensatie van de effecten van de middeldiepe winning in de periode van april tot oktober. Hierbij worden alleen de extra transport- en beheerskosten van de wateraanvoer in beschouwing genomen. De extra kosten zijn berekend naar evenredigheid op basis van het aandeel van de wateraanvoer ter compensatie van de winningseffecten in de totale aanvoer door het Waterschap De Aa in de jaren 1982 tot en met 1994.

Voor de kostenverdeling in 1995 en volgende jaren kan jaarlijks op dezelfde wijze als voor de voorgaande jaren door partijen een berekening worden opgesteld. Uit praktische overwegingen heeft de commissie als alternatief voor de regeling van de kostenverdeling in toekomstige jaren ook een berekeningswijze opgesteld gebaseerd op een normbedrag per 1000 m³ onttrokken hoeveelheid grondwater door de WOB aan het diepe en aan het middeldiepe pakket. Het normbedrag is afgeleid uit de berekende kostenvergoedingen en de onttrekkingshoeveelheden in de jaren 1982 t/m 1994. Partijen hebben zich akkoord verklaard met het advies van de commissie. De taak van de commissie met betrekking tot dit verzoek van GS is hiermee beëindigd.

BERGEN OP ZOOM (10.015)

In april 1997 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Het verzoek betreft een nagekomen groep van 38 landbouwers. Volgens dit nieuwe verzoek ondervinden 31 landbouwers schade aan gewassen, veedrenk- en beregeningsputten als gevolg van de grondwateronttrekkingen te Bergen op Zoom en Wouw/Altena door de Waterleidingmaatschappij Noord-West-Brabant (WNWB), te Halsteren en Huijbergen door de NV Delta Nutsbedrijven en door de onttrekking van Nedalco te Bergen op Zoom. Zeven landbouwers, die reeds schade door de winning te Bergen op Zoom hebben geclaimd, claimen alsnog schade van de overige genoemde winningen. Op verzoek van de commissie wordt het grondgebruik van de betrokken landbouwers geïventariseerd. De WNWB zal het grondgebruik controleren alvorens de commissie de omvang van de schade kan gaan vaststellen. Met betrekking tot dit project wordt vermeld dat de eerste groep landbouwers in behandeling is bij de Technische Commissie Grondwaterbeheer. In december 1997 is een hoorzitting gehouden, waarin belanghebbenden hun bedenkingen konden toelichten.

LUYKSGESTEL-WOB/LOMMEL (10.016)

In april en juni 1997 is door een groep van in totaal 47 landbouwers te Luyksgestel bij Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Brabant een verzoek ingediend om onderzoek naar schade als gevolg van de grondwaterwinningen te Luyksgestel van de N.V. Waterleiding Maatschappij Oost Brabant (WOB) en te Lommel-België van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. Vanwege de grensoverschrijdende gevolgen van de winning te Lommel, is hierop de *'Beschikking van het Comité van Ministers van de BENELUX Economische Unie inzake wederzijdse bijstand ter vaststelling van schade veroorzaakt door grensoverschrijdende gevolgen van grondwateronttrekking'* van 17 oktober 1983 van toepassing. Volgens artikel 3 van deze beschikking zouden de boeren in Luyksgestel hun verzoek ten aanzien van de schade veroorzaakt door de winning te Lommel (B) rechtstreeks aan een hiertoe ingestelde permanente Gemengde Schadecommissie moeten richten. Bij navraag bleek echter dat deze Gemengde Schadecommissie nooit is ingesteld.

In verband hiermee verzochten GS in december 1997 aan de commissie een verzoek te richten aan de Minister van Verkeer en Waterstaat tot het alsnog instellen van voornoemde permanente Gemengde Schadecommissie, zodat deze commissie het verzoek in behandeling kan nemen. Tevens verzochten GS de commissie om nu reeds een onderzoek in te stellen naar de vermeende schade op Nederlands grondgebied door de onttrekking van de WOB.

PRINSENBEEK (10.017)

In augustus 1997 is een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Volgens het verzoek wordt door vier belanghebbenden schade ondervonden aan hun woning en bedrijfsgebouwen. De schade zou zijn ontstaan cq. vergroot door twee tijdelijke bronbemalingen door het Hoogheemraadschap West-Brabant ten behoeve van de uitbreiding van de rioolwaterzuiveringsinstallatie te Prinsenbeek. De bemalingen hebben plaatsgevonden in '90/'91 en '94/'95. De commissie heeft zich georiënteerd op de problematiek en een offerte uitgebracht.

NULAND (10.018)

In oktober 1997 heeft de commissie een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Het verzoek heeft betrekking op schade aan het gewas als gevolg van de grondwateronttrekking te Nuland van de Waterleiding Maatschappij Oost-Brabant (WOB). Het verzoek vloeit voort uit de tussen een eerste groep landbouwers en de WOB tot stand gekomen regeling van de schade aan het gewas voor het gebied ten noorden van de Rijksweg (project van de TCGB). Voor het gebied ten zuiden van de Rijksweg is tot nog toe aangenomen dat de extra aanvoer van water de effecten van de grondwateronttrekking compenseert. Het thans ingediende verzoek betreft percelen ten zuiden van de Rijksweg. De commissie heeft zich georiënteerd op de problematiek en een offerte uitgebracht.

NULAND-GROEP2 (10.019)

In december 1997 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant. Het betreft een tweede groep van 47 landbouwers, die meent schade aan het gewas te ondervinden van de grondwateronttrekking te Nuland van de Waterleiding Maatschappij Oost-Brabant (WOB). Het verzoek vloeit voort uit de tussen een eerste groep landbouwers en de WOB tot stand gekomen regeling van de schade aan het gewas voor het gebied ten noorden van de Rijksweg. De commissie heeft zich georiënteerd op de problematiek.

HELMOND-GROEP2 (10.020)

In december 1997 ontving de commissie een verzoek om onderzoek van Gedeputeerde Staten (GS) van Noord-Brabant. Het betreft een tweede groep van 30 landbouwers, die meent schade aan het gewas te ondervinden van de grondwateronttrekking te Helmond van de Waterleiding Maatschappij Oost-Brabant (WOB). Het verzoek vloeit voort uit de tussen een eerste groep landbouwers en de WOB tot stand gekomen regeling van de schade aan het gewas. De commissie heeft zich georiënteerd op de problematiek.

LIMBURG

SUSTEREN (11.001)

In mei 1996 is een verzoek om onderzoek ontvangen van Gedeputeerde Staten van Limburg. Volgens het verzoek wordt door belanghebbende schade ondervonden aan de flora en fauna in de vijver Körbusch te Susteren, en aan de daarin gelegen woonark. De schade zou zijn ontstaan door een aanzienlijke verlaging van het waterpeil in de vijver. Deze verlaging zou het gevolg zijn van een bronbemaling te Susteren door het Zuiveringschap Limburg ten behoeve van de uitbreiding van een rioolwaterzuiveringsinstallatie. Op 24 februari 1997 heeft de commissie advies uitgebracht aan partijen. De commissie heeft voor haar onderzoek gebruik gemaakt van een eerder door Witteveen+Bos verrichte studie naar de oorzaken van de waterstandsval in de vijver. Uit het onderzoek van de commissie bleek dat het waterpeil in de vijver een vrijwel identiek verloop vertoont met de grondwaterstanden in de omgeving, welke niet door de bronnering zijn beïnvloed. Aangezien de grondwaterstanden een duidelijke corre-

latie vertonen met het neerslagoverschot en het peil in de Maas nabij Susteren, concludeert de commissie dat de lage waterstand in de vijver grotendeels moet worden toegeschreven aan de geringe hoeveelheid neerslag in de jaren 1995-1996, resulterend in extreem lage Maasstanden en grondwaterstanden. Uit het onderzoek van de commissie volgt dat de bronning te Susteren geen significante bijdrage heeft geleverd aan de schade aan de flora en fauna in de vijver, en aan de daarin gelegen woonark. Er zijn geen bedenkingen ingebracht tegen het advies. De taak van de commissie inzake dit verzoek om onderzoek is beëindigd.

BIJLAGE 1 : OVERZICHT VAN DE VERZOEKEN OM ONDERZOEK EX ARTIKEL 37

Projectnaam	project- code	nummer verzoek	aantal belang- hebbenden	datum toezending	datum advies	datum hoorzitting	datum eindbericht	opm.
<u>Drenthe</u>								
Beilen	03.002	01	?	12-09-97				
Annen	03.003	01	1	17-12-97				
<u>Overijssel</u>								
Tubbergen (Mander)	04.004	01	ca. 150	11-01-96	28-08-97			
		02	5	22-10-97				
		03	1	10-12-97				
Tubbergen (Vasse)	04.005	01	ca. 55	11-01-96	18-06-97	-	23-07-97	
Goor	04.006	01	3	11-01-96	17-04-97	-	16-05-97	
Ommen (Archemerberg)	04.007	01	217	11-01-96	25-07-97	-	20-10-97	
Wierden (Hoge Hexel)	04.008	01	ca.135	11-01-96	28-04-97	-	22-07-97	
Losser (Overdinkel)	04.010	01	1	16-07-96	10-03-97	-	23-04-97	
Losser (Vuilstort)	04.013	01	ca.10	09-08-96	14-05-97	-	16-06-97	
Markelo/Goor	04.014	01	ca. 120	12-08-96				
Hardenberg (Brucht)	04.015	01	1	11-02-97	22-07-97	-	30-09-97	
<u>Gelderland</u>								
Arnhem (Neproma)	05.001	01	1	26-08-97	28-10-97	-	13-01-98	
<u>Zuid-Holland</u>								
Vianen (Total)	08.002	02	1	07-10-96	14-05-97	-	03-07-97	
Ridderkerk	08.003	01	1	02-04-97				
<u>Zeeland</u>								
Sas van Gent (Axelse vlakke)	09.001	01	-	15-05-97	20-08-97		01-10-97	
St. Jansteen	09.002	01	1	01-08-97			11-09-97	1)
<u>Noord-Brabant</u>								
Lieshout (Bavaria)	10.008	01	1	01-12-95	30-08-96	30-10-96	24-01-97	
		02	2	01-12-95	30-08-96	30-10-96	24-01-97	
		03	53	28-02-96	30-08-96	30-10-96	24-01-97	
		04	2	15-01-97	29-04-97	-	03-06-97	
		05	20	07-03-97	29-04-97	-	03-06-97	
		06	1	07-10-97	16-12-97			
		07	1	26-11-97				
		08	1	15-12-97				
		09	1	15-12-97				
Rijsbergen	10.009	01	2	27-03-96	26-05-97	-	10-10-97	
		02	1	05-04-96	26-05-97	-	10-10-97	
		03	1	23-04-96	26-05-97	-	10-10-97	
		04	10	20-06-96	26-05-97	-	10-10-97	
		05	2	18-07-96	26-05-97	-	10-10-97	
		06	3	22-07-96	26-05-97	-	10-10-97	
		07	3	11-10-96	26-05-97	-	10-10-97	
		08	3	28-10-96	26-05-97	-	10-10-97	
					07-10-97	-	20-11-97	
		09	1	15-01-97	26-05-97	-	10-10-97	
		10	1	23-04-97	26-05-97	-	10-10-97	
Lith (WOB)	10.010	01	1	22-07-96	18-11-96	-	04-02-97	
		02	1	15-01-97	22-07-97	-	03-09-97	
		03	1	28-03-93	06-08-97	-		
		04	1	01-08-97	01-10-97	-	30-10-97	
Lith (Waterschap Maaskant)	10.012	01	1	09-10-96	19-08-97	-	18-09-97	
Asten (Goossens B.V.)	10.013	01	7	07-03-97	10-10-97	-	25-11-97	
		02	1	19-03-97	10-10-97	-	25-11-97	
Helmond (WATERAANVOER)	10.014	01	-	28-03-97	01-12-97	-	01-12-97	
Bergen op Zoom	10.015	01	38	23-04-97				
Luyksgestel	10.016	01	47	23-12-97				
Prinsenbeek	10.017	01	4	20-08-97				
Nuland (Korsten)	10.018	01	1	07-10-97				
Nuland (groep 2)	10.019	01	49	16-12-97				
Helmond (WOB, groep 2)	10.020	01	30	17-12-97				
<u>Limburg</u>								
Susteren	11.001	01	1	09-05-96	24-02-97	-	27-03-97	

Toelichting opmerkingen

1) verzoek niet in behandeling genomen